

Killer of Sheep

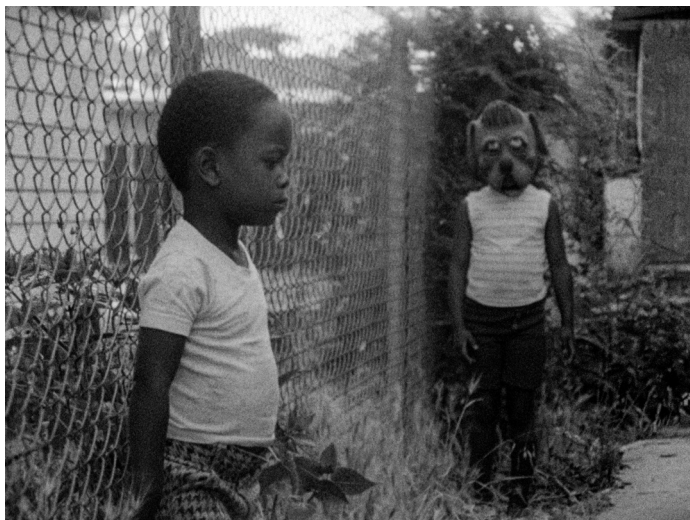
CHARLES BURNETT, 1978

Int.: Henry G. Sanders, Kaycee Moore,

Charles Bracy, Angela Burnett

EUA. VOSC adaptat per a persones

sordes. 82'. DCP.

Killer of Sheep, Charles Burnett, 1978

1 de març de 2026	20 h	Sala Laya
4 de març de 2026	21 h	Sala Laya
14 de març de 2026	20 h	Sala Laya
17 de març de 2026	18 h	Sala Laya

Als confins del barri de Watts, en una de les comunitats més marginades de Los Angeles, Stan viu sotmès a la duresa de la seva feina en un escorxador i a les dificultats que assetgen la comunitat afroamericana als anys setanta. Emocionalment alienat de la crueltat que l'envolta, comença a trobar aixopluc en els moments més íntims i bells del seu dia a dia. A través d'aquestes escenes, gestos i paraules, es dibuixa un retrat profundament humà sobre la classe treballadora negra i els seus actes de resistència col·lectiva.

Rodat en 16mm i amb recursos mínims, *Killer of Sheep* és el projecte amb què Charles Burnett es gradua de la Universitat de Califòrnia a Los Angeles (UCLA) l'any 1977. Des d'aleshores, la pel·lícula s'ha mantingut allunyada dels circuits comercials durant dècades, amb tan sols escasses projeccions en alguns festivals i museus. Avui, és reconeguda com una pedra angular del cinema nord-americà, una obra que continua captivant pel seu realisme cru i poètic i per la sensibilitat envers la vida quotidiana.

Nota de Ross Lipman, supervisor de la restauració digital i remasterització de 2025 de *Killer of Sheep*.

Dels meus primers dies al UCLA Film & Television Archive, recordo amb especial afecte com Bob Gitt, fundador del departament de Conservació, es dedicava a visitar títols que havien estat restaurats feia temps, com *Becky Sharp* (Rouben Mamoulian, 1935). Suposo que, a la vida, tot acaba tornant: quan els amics de Milestone em van oferir l'oportunitat de restaurar de nou *Killer of Sheep*, no vaig dubtar-ho ni un instant. Com en Bob sabia bé, l'avenç constant de les tecnologies dona tot de noves oportunitats per fer les coses millor; potser, per aquesta raó, una pel·lícula mai no es pot considerar "completament restaurada".

De la primera restauració que es va fer del film, encara conservo la següent nota:

A nivell tècnic, Killer of Sheep va ser un cas molt exigent: quan vam rebre el material l'any 2000, ja s'estava deteriorant. Els rotlles originals en 16mm, així com la banda sonora magnètica, patien la síndrome del vinagre (que és una "malaltia" degenerativa que ataca el suport fílmic i deixa anar una olor d'àcid acètic durant el procés). Fins aleshores, Killer of Sheep només havia existit en còpies de 16mm, i l'ampliació a 35mm va permetre reproduir millor la qualitat de la fotografia del Charles. Un dels privilegis de fer aquesta feina a la UCLA és que podem aplicar els millors recursos tècnics de Los Angeles a una producció petita i de baix pressupost que, d'altra manera, mai no es podria beneficiar d'aquest tractament. Però, tot i l'accés a recursos d'alt nivell, vam fer grans esforços per preservar exactament la qualitat crua i poc polida de l'original, perquè no la volíem alterar. Vam prestar especial atenció al contrast i a la tonalitat de la imatge, intentant ressaltar amb cura els millors aspectes del negatiu original. [...]

Un dels aspectes que més destaquen del text anterior és el fet poc habitual d'aplicar els millors recursos a una pel·lícula independent de baix pressupost. En els anys transcorreguts des del nostre treball inicial, la restauració del cinema independent s'ha convertit en una pràctica freqüent. Però què més ha canviat des d'aleshores? Doncs que, evidentment, aquest nou treball de restauració s'ha pogut fer digitalment.

Malgrat que la UCLA havia conservat els rotlles originals en 16mm, aquests —com ja s'ha esmentat— estaven molt deteriorats quan es van restaurar per primer cop. Ara estaven encara pitjor, tot i haver-se beneficiat d'un control climàtic des del trasllat de la UCLA a la PHI Stoa el 2013. Vam fer proves d'escaneig, però la pel·lícula era massa fràgil i estava massa deformada per poder-se utilitzar amb eficàcia. Afortunadament, els elements de conservació que

De bell nou. La restauració del mes

haviem creat en la restauració anterior eren especialment adequats per a l'escaneig: [...] no només havíem realitzat un etalonatge en blanc i negre del negatiu original, sinó també un ajust del contrast, que es va aconseguir variant la química del tractament del film per ampliar-ne la latitud original d'exposició. El resultat va ser un element de baix contrast (i, per tant, de gra més fi) ideal per a l'escaneig i el posterior etalonatge digital. [...]

Una de les diferències clau entre l'esforç actual i l'anterior és que ara disposem del gran avantatge de la neteja o reparació digital. La transferència anterior de Modern VideoFilm tenia un etalonatge excel·lent, però només era en alta definició (HD) i no presentava cap mena de neteja. El nou treball, en canvi, és en 4K a 16 bits, i les nombroses partícules de brutícia i els petits artefactes d'exhibició que apareixien a la versió antiga ara han estat corregits.

Un altre punt interessant és la banda sonora. La restauració original de l'àudio, realitzada per John Polito, va ser un dels projectes més curosos i productius en què he tingut mai l'oportunitat de treballar. Abans de la restauració inicial, com he esmentat, la pel·lícula només s'havia distribuït en 16mm i presentava una banda sonora sovint intel·ligible. El nostre repte va consistir en millorar la comprensió dels diàlegs sense sacrificar aquesta sensació "de carrer". Entre moltes coses, vam fer un gran treball d'edició a partir de la pista magnètica en 35mm —molt deformada— i la corresponent en 16mm, que ens era útil quan la de 35 resultava massa deteriorada. [...]

En la primera restauració, les limitacions de la tecnologia no ens van permetre corregir els trèmolos (*wow and flutter*) que havien aparegut per defecte quan les pistes magnètiques deteriorades, amb les vores greument deformades, passaven de manera irregular pels caps d'enregistrament magnètic. Ara, en canvi, això s'ha pogut corregir. [...] La pista va passar després al nostre company Larry Blake, que escriu que va "corregir més de quaranta casos de 'bonys' (*bumps*) en el to, equilibrar-ho tot per a la projecció a sales, i passar un dia amb Charles Burnett ajustant encara més nivells i incorporant canvis que el mateix cineasta havia volgut fer al rodatge dècades enrere".

Els resultats que veureu i escoltareu a la pantalla ofereixen el millor que la tecnologia actual pot proporcionar... fins que arribi la propera novetat. Imagino que aleshores serà el torn d'algú altre, però, de moment, estic content d'haver format part de la història d'aquesta pel·lícula extraordinària.

Restauració de 2025 a càrrec d'UCLA Film & Television Archive, Milestone Film & Video i The Criterion Collection als laboratoris d'Illuminate Hollywood i Film Technology Company. So restaurat per John Polito (Audio Mechanics) i Larry Blake als laboratoris de DJ Audio i Endpoint Audio Labs. Supervisió de Charles Burnett.

De bell nou. La restauració del mes

La restauració cinematogràfica viu un moment únic, amb seccions als principals festivals internacionals, mostres especialitzades arreu del món, la creixent col·laboració entre filmoteques i el ventall de possibilitats tècniques del món digital. En sintonia amb aquesta escena vibrant, obrim cada mes una finestra a la presentació d'una restauració o remasterització recent seleccionada amb cura pel nostre equip.

De bell nou neix amb la voluntat de retornar a la gran pantalla títols que difícilment hi són vistos en condicions òptimes: clàssics de tots els temps, films oblidats, menystinguts o simplement malmesos, que reclamen ser recuperats amb la màxima fidelitat al seu esperit original. Gràcies al treball rigorós de professionals i d'institucions d'arreu del món, recuperem restauracions i noves digitalitzacions que responen al mateix impuls: el de donar un nou alè de vida al material existent, des de la convicció que l'acte de veure, i reveure, fa de totes les pel·lícules del passat cinema contemporani.

Propera sessió

La darrera etapa (*Ostatni etap*, Wanda Jakubowska, 1948)

Més informació del cicle

FilmoTeca
de Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**

Filmoteca de Catalunya
Plaça Salvador Seguí, 1 – 9
08001 Barcelona
+34 935 671 070
filmoteca.cultura@gencat.cat
www.filmoteca.cat